

Περιφερειακή Διεύθυνση Π/θμιας & Δ/θμιας Εκπ/σης Θεσσαλίας
Περιφερειακό Κέντρο Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.)

Εμπειρίες και διαπιστώσεις από τον χώρο της εκπαίδευσης στις μέρες του κορωνοϊού

Βασίλειος Κωτούλας
Οργανωτικός Συντονιστής
ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Θεσσαλίας
vaskotoulas@gmail.com

Δομή εισήγησης

- Ενεργοποίηση
- Συνεργασία
- Υποστήριξη
- Διακριτικότητα
- Ανακεφαλαίωση – θετικό ή αρνητικό το πρόσημο;

Εξ αποστάσεως: οι στόχοι

- Εμπλοκή των παιδιών σε δραστηριότητες μαθησιακού χαρακτήρα με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων που θα επιτρέψουν την εξ αποστάσεως διδασκαλία και επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικών μαθητών.
- Στις ιδιαίτερες συνθήκες που βιώσαμε, η εξ αποστάσεως διδασκαλία φαίνεται πως ήταν το πλέον – αν όχι το μοναδικό – πρόσφορο εργαλείο για να διατηρήσουν οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί την επαφή τους με την εκπαιδευτική διαδικασία.
- *Στόχος δεν ήταν η κάλυψη της διδακτέας ύλης, αλλά η συνέχιση της επαφής των μαθητών με τη μαθησιακή διαδικασία. Αρκετοί εκπαιδευτικοί προχώρησαν μετά την εγκύκλιο του ΥΠΑΙΘ σε διδασκαλία νέων αντικειμένων.*

Βασικά χαρακτηριστικά της ΕΞΑΕ

- Άλλη η ΕΞΑΕ προς ενήλικες και άλλη προς παιδιά / εφήβους!
- Μείξη σύγχρονης & ασύγχρονης ΕΞΑΕ – κάθε πλαίσιο έχει τη δική του συνεισφορά
- Ανατροφοδότηση: κομβικό χαρακτηριστικό για την παροχή κατευθύνσεων για την αντιμετώπιση των δυσκολιών καθώς καλύπτει την απουσία του εκπαιδευτικού και δίνει κατευθύνσεις βελτίωσης.
 - *Οι πλατφόρμες e-class και e-me μπορούν να υποστηρίξουν την επικοινωνία με τους/τις μαθητές/μαθήτριές σας σε «κλειστές» τάξεις που απαιτούνται κωδικοί.*
 - *Λογισμικά που εξασφαλίζουν την ένας προς έναν επικοινωνία σε πραγματικό χρόνο επίσης μπορούν να λειτουργήσουν στο πλαίσιο παροχής ανατροφοδότησης.*
- Χιούμορ, ευαισθησία, ασφάλεια

Ενεργοποίηση

Γενική διαπίστωση

- Οι εκπαιδευτικοί ενεργοποιήθηκαν από το ξεκίνημα του εγχειρήματος προσπαθώντας να δημιουργήσουν επικοινωνία με τους μαθητές τους. Προβλήματα...
 - Οι μαθητές (ειδικά οι μικρότεροι) δεν ήταν εξοικειωμένοι με τη χρήση των λογισμικών που χρησιμοποιήθηκαν - σημειώνουμε πως μαθητές δημοτικού που είχαν δουλέψει με τις πλατφόρμες δεν είχαν πρόβλημα.
 - Οι γονείς δεν ήταν εξοικειωμένοι με τη χρήση λογισμικών
 - Δεν υπήρχαν υπολογιστές στο σπίτι
 - Σε κάποια σπίτια δεν υπήρχε διαδίκτυο – Διαδίκτυο δεν υπήρχε και στους οικισμούς Ρομά και στα καμπ των προσφύγων

Ενεργοποίηση κάθε μέσου

- Η απουσία μέσων (η/υ) και η μη εξοικείωση με τα προτεινόμενα λογισμικά (όλων των εμπλεκόμενων – μαθητών/τριών αλλά και εκπαιδευτικών) οδήγησε στη χρήση διάφορων λογισμικών και εφαρμογών και κάθε δυνατού μέσου.
- Από το messenger και το viber μέχρι το google class και τα wiki, την ανάρτηση στις ιστοσελίδες, και τα ιστολόγια καθώς και κάθε άλλου πιθανού μέσου, καταγράφουμε τις ενέργειες και τις προσπάθειες των εκπαιδευτικών να προσεγγίσουν τους μαθητές τους και να καλλιεργήσουν τη σχέση με το σχολείο.
- Βασικό κριτήριο για την επιλογή της εφαρμογής που κάθε φορά χρησιμοποιήθηκε ήταν η ευκολία χειρισμού και η δυνατότητα πρόσβασης σε αυτή.

Κυρίως ασύγχρονη... αλλά και σύγχρονη

- Η εικόνα που έχουμε είναι επηρεασμένη από τη βαθμίδα εκπαίδευσης στην οποία υλοποιήθηκε
 - *Νηπιαγωγείο: ασύγχρονη κυρίως με αποστολή και αναρτήσεις εργασιών και σύγχρονη για επικοινωνία*
 - *Δημοτικό: ασύγχρονη κυρίως με αποστολή και αναρτήσεις εργασιών – σύγχρονη από μικρό αριθμό εκπαιδευτικών*
 - *Δευτεροβάθμια: σύγχρονη και ασύγχρονη*
- Εκπαιδευτικοί μας μετέφεραν πως οι μαθητές τους θεώρησαν ως διδασκαλία μόνον τις ενέργειες που συνοδεύονταν από παρουσία τους. Δεν ασχολήθηκαν καθόλου με την ασύγχρονη ΕΞΑΕ που αναπτύχθηκαν.

Αιτιώσεις για τη χρήση της σύγχρονης

- Οι παρεμβάσεις γονέων / κηδεμόνων ή ενηλίκων κατά τη διάρκεια της σύγχρονης ΕΞΑΕ ανέδειξαν κάποια αρνητικά χαρακτηριστικά της κοινωνίας μας, όπως η υπερπροστατευτικότητα, ο έλεγχος και η κριτική από τη μεριά των γονέων, που πολλές φορές ασκούνται χωρίς να υπάρχει πλήρης εικόνα.
- Οι παρεμβάσεις που καταγράφηκαν οδήγησαν σε επιφυλακτικότητα από τη μεριά αρκετών εκπαιδευτικών καθώς θεώρησαν πως εκτίθενται προσωπικά τους δεδομένα. Η αντιμετώπιση τέτοιων συμπεριφορών μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με ενημέρωση για τους όρους τέλεσης ενός μαθήματος ΕΞΑΕ.

Συνεργασία

Συνεργασίες

- Σε κάθε σχολική μονάδα δημιουργήθηκε Ομάδα Υποστήριξης
 - Προσφέρθηκε υποστήριξη τόσο σε εκπαιδευτικούς όσο και γονείς, τόσο για τεχνικά όσο και για θέματα χρήσης
- Καταγράψαμε δεκάδες βίντεο καθώς και κείμενα που περιγράφουν βήμα προς βήμα τη διαδικασία χρήσης των πλατφορμών επικοινωνίας που δημιουργήθηκαν από εκπαιδευτικούς, προσφέροντας τις γνώσεις τους σε όλη την κοινότητα.
- Σύγχρονη ΕξΑΕ: Προκειμένου να υποστηριχθούν εκπαιδευτικοί που δεν είχαν εμπειρία χρήσης στη λειτουργία της πλατφόρμας οργανώθηκαν συναντήσεις σε αυτή ώστε να εξοικειωθούν, έτσι έγινε εφικτή η χρήση της.

Συνεργασίες: Όλοι οι εκπαιδευτικοί της σχολικής μονάδας δεν έχουν τις ίδιες γνώσεις και ικανότητες...

- Δεν ήταν λίγες οι σχολικές μονάδες που οι ικανότεροι/ες σε θέματα πληροφορικής εκπαιδευτικοί προσέφεραν τη στήριξή τους προς τους/τις λιγότερους/ες ικανούς/ές.
- Το πρόγραμμα της ΕΞΑΕ ρυθμίστηκε με τέτοιο τρόπο ώστε να υποστηριχθούν οι λιγότερο ικανοί/ές με την πληροφορική εκπαιδευτικοί. Ενδεικτικά αναφέρουμε πρακτική που καταγράφηκε σε αρκετές σχολικές μονάδες όπου όλα τα τμήματα μιας τάξης υποστηρίχθηκαν σε συνεργασία των εκπαιδευτικών με τον/την περισσότερο/η ικανό/ή εκπαιδευτικό να δίνει το παράδειγμα εφαρμογής, μέχρι να βρουν βηματισμό και οι συνάδελφοι που δεν είχαν ευχέρεια.

Υποστήριξη

Οι ενέργειες του ΠΕΚΕΣ

- Φιλοσοφία σχεδιασμού ενεργειών
 - Από το γενικό προς το ειδικό
 - Ενεργοποίηση της δυναμικής της σχολικής μονάδας
- Πραγματοποιήθηκαν εξ αποστάσεως επιμορφώσεις που περιέγραφαν τις γενικές αρχές εφαρμογής και απευθύνονταν σε διακριτές ομάδες εκπαιδευτικών αλλά και γονείς
 - Εκπαιδευτικοί προσχολικής
 - Εκπαιδευτικοί δημοτικής
 - Εκπαιδευτικοί Γυμνασίων & Λυκείων
 - Εκπαιδευτικοί Ειδικής Αγωγής
 - Εκπαιδευτικοί Τάξεων Υποδοχής
 - Γονείς
- Οι ΣΕΕ οργάνωσαν και υλοποίησαν ενημερώσεις και επιμορφώσεις με θέμα τις ενέργειες που πρέπει να αναπτυχθούν για την ΕΞΑΕ

Οι ενέργειες του ΠΕΚΕΣ

- Θεωρητικά και πρακτικά ζητήματα που αφορούν στην ΕΞΑΕ καλύφθηκαν στην τηλεδιημερίδα που οργανώθηκε και υλοποιήθηκε με τη συνεργασία 18 ΠΕΚΕΣ της χώρας.
- Στα θεωρητικά ζητήματα που συζητήθηκαν περιλαμβάνονται οι διαστάσεις της ΕΞΑΕ, το νομικό καθεστώς, οι αρχές που πρέπει να ακολουθούνται και οι προοπτικές της. Στα πρακτικά ζητήματα κατατέθηκαν προτάσεις εφαρμογής για όλες τις βαθμίδες και τους τύπους εκπαίδευσης.
- Αναδείχθηκε η δυνατότητα χρήσης της ΕΞΑΕ και σε συνθήκες εκ του σύνεγγυς διδασκαλίας ως μέσο στο οποίο μπορούν να αναρτώνται εργασίες, να εμπλέκονται τα παιδιά σε κουίζ, να προχωρούν σε συνθετικές / συνεργατικές εργασίες.

Οι ενέργειες των Κ.Ε.Σ.Υ.

- Σε συνεργασία με τα Κ.Ε.Σ.Υ. Θεσσαλίας οργανώθηκε η υποστήριξη των παιδιών και των οικογενειών τους που έχουν ανάγκη υποστήριξης
 - Παρήγαγαν εκπαιδευτικό υλικό και οργανώθηκαν οι ψηφιακοί πόροι
 - Ορίστηκαν και υλοποιήθηκαν τηλεφωνικά ραντεβού με γονείς προσφέροντας κατευθύνσεις και υποστήριξη
 - Οργανώθηκαν ΕξΑ ενημερωτικές και επιμορφωτικές συναντήσεις για την υποστήριξη του προσωπικού των ΕΔΕΑΥ

Οι ενέργειες των Κ.Π.Ε.

- Παρήγαγαν εκπαιδευτικό υλικό και οργάνωσαν σχετικούς με τα αντικείμενα που διδάσκονται σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, ψηφιακούς πόρους, που διατέθηκαν στις ιστοσελίδες τους.
- Οργάνωσαν προτάσεις για δημιουργική ενασχόληση ενηλίκων – δηλαδή των εκπαιδευτικών - στις συνθήκες του αποκλεισμού

Οι ενέργειες της Πανεπιστημιακής Κοινότητας

- Επιμορφωτικά σεμινάρια για την ΕΞΑΕ πραγματοποιήθηκαν από Παιδαγωγικά Τμήματα αλλά και από το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο προσφέροντας βασική γνώση πάνω στο αντικείμενο της ΕΞΑΕ.
- Τα σεμινάρια αυτά έδωσαν στους εκπαιδευτικούς γνώση που χρειαζόντουσαν για να κινηθούν με μεγαλύτερη ασφάλεια στα μαθήματά τους.

Διακριτικότητα

Προσωπικά δεδομένα

- Η συζήτηση που έχει αναπτυχθεί γύρω από τα προσωπικά δεδομένα και από τη χρήση τους βοήθησε στο να ευαισθητοποιηθούμε απέναντι σε αυτό το κρίσιμο θέμα.
- Η διαφύλαξη των προσωπικών δεδομένων των μαθητών υπερασπίστηκε από τους εκπαιδευτικούς με συνέπεια.

Πνευματικά δικαιώματα

- Η ανάρτηση και ο διαμοιρασμός έργων που υπόκεινται σε πνευματικά δικαιώματα εμπεδώθηκε.
- Πλέον δε χρησιμοποιείται οποιοδήποτε υλικό ανεξάρτητα από το αν υπάρχουν δεσμεύσεις από τον/την δημιουργό του για τη χρήση του.
- Καταγράφηκε δημιουργία / παραγωγή υλικού με κριτήριο τις ανάγκες κάθε τμήματος απολύτως προσαρμοσμένο στην κάλυψή τους.

Ανταγωνισμός ή συνεργασία;

- Καταγράφηκαν συγκρούσεις σε συλλόγους διδασκόντων με θέμα: α) την εμπλοκή ή όχι σε ΕΞΑΕ με κριτήριο τη μη δυνατότητα κάποιων παιδιών του σχολείου να συμμετάσχουν σε αυτή, β) την εμπλοκή σε σύγχρονη ΕΞΑΕ καθώς θεωρούσαν πως το θεσμικό πλαίσιο δεν προσφέρει κάλυψη, γ) τον ανταγωνισμό για το ποιος έχει εξασφαλίσει τη συμμετοχή των περισσότερων μαθητών ή το ποιος έχει αναρτήσει τις περισσότερες εργασίες ή το ποιος έχει κάνει τις περισσότερες ώρες σύγχρονης.
- Προτείνουμε τη συνεργασία παρά τον ανταγωνισμό μεταξύ των εκπαιδευτικών και μεταξύ των σχολικών μονάδων. Δεν υπάρχει νόημα στην αντιπαράθεση αριθμών και έργων μεταξύ των παραπάνω! Δώστε έμφαση στην...
 - *Ανάπτυξη συνεργασιών σε όλα τα επίπεδα!*
 - *Αλληλο-υποστήριξη προκειμένου να παραχθεί το δυνατόν ποιοτικότερο έργο!*

Εξοπλισμός

- Οι διαφορές στο υπόβαθρο των παιδιών που επηρεάζουν τις επιδόσεις αλλά και την παρουσία τους στο σχολείο πάντα προβλημάτιζαν τους εκπαιδευτικούς και αποτελούν θέμα συζήτησης.
- Αυτή τη φορά, στους Συλλόγους Διδασκόντων αναπτύχθηκαν συζητήσεις για τις διαφορές των παιδιών και σε θέματα που αφορούν στον πληροφορικό εγγραμματισμό τους. Η πρόταση που διαμορφώνεται είναι πως πρέπει να καλυφθούν οι ανάγκες τόσο σε μέσα όσο και σε υπηρεσίες ώστε να μην απομονώνεται κανένα παιδί.
- Καταγράφουμε επίσης συζητήσεις σε κάθε επίπεδο προκειμένου να ενισχυθούν τόσο οι σχολικές μονάδες όσο και οι οικογένειες με τον αναγκαίο αριθμό ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Ανάγκη νομοθετημάτων

- Ανάγκη νομοθετημάτων που θα δώσουν τη δυνατότητα στις σχολικές μονάδες να προβούν σε αγορές ώστε να εξοπλιστούν.
- Ανάγκη διαμόρφωσης πολιτικής που θα δείξει την κατεύθυνση στην οποία πρέπει να κινηθούμε για τον εξοπλισμό των σχολικών μονάδων.
- Συνεργασίες σε κάθε επίπεδο προκειμένου να γίνει εφικτή η υλοποίηση τέτοιων ενεργειών.

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση στις συνθήκες πανδημίας – θετικό ή αρνητικό το πρόσημο;

Επιστημονική & επαγγελματική διάσταση

- Ανάπτυξη συνεργασιών που αφορούν στην επιστημονική και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, στη σχολική μονάδα.
- Εκπαιδευτικοί που σχεδιάζουν, τροποποιούν, εμπλουτίζουν και υλοποιούν αναλυτικό πρόγραμμα.
- Διαμόρφωση περιεχόμενου διδασκαλίας που είναι προσαρμοσμένο στους/στις μαθητές/μαθήτριές μας.
- Ενίσχυση των μέσων και των πρακτικών που χρησιμοποιούμε στην εκ του σύνεγγυς διδασκαλία

Αντιμετώπιση «φραγμών»

- Εξασφάλιση των συνθηκών ώστε όλα τα παιδιά σε όλη την επικράτεια να έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν σε εξ αποστάσεως εκπαίδευση.
- Ανάγκη εξοπλισμού των σχολικών μονάδων, των εκπαιδευτικών αλλά και όλων των μαθητών/τριών με σχετικά μέσα.
- Διαμόρφωση πολιτικών και νομοθεσίας που θα δώσει τη δυνατότητα σε όλα τα παιδιά, σε όλες τις σχολικές μονάδες να βαδίζουν σε κοινούς δρόμους.

e-mail: pekes@thess.pde.sch.gr

Δικτυακός τόπος: <http://pekesthess.sites.sch.gr>